Debitorii în dificultate – sprijiniți de legislația europeană, transpusă acum și în România

Autor: Alina Moldovan, Partener Firon Bar-Nir

În contextul geopolitic actual și al crizelor economico-financiare care s-au succedat în ultimii ani, și având în vedere interesul public generat de stabilirea unui cadru legal care să ofere certitudine juridică, de natură să crească încrederea consumatorilor debitori și a întreprinderilor, debitorii care nu-și mai pot achita creditele sau se confruntă cu întârzieri la plata ratelor, beneficiază de protecție la nivel european. Astfel, potrivit **Directivei (UE) 2021/2.167**, administratorii de credite și cumpărătorii de credite au obligația de a acționa întotdeauna cu bună-credință, de a trata în mod echitabil debitorii și de a le respecta dreptul la viață privată, nu au dreptul de a hărțui debitorii și nici de a oferi informații înșelătoare, iar în cazul în care creditul a fost cesionat, înainte de prima colectare a datoriilor și ori de câte ori debitorii solicită acest lucru, trebuie să le furnizeze informații privind cesiunea care a avut loc, identitatea și datele de contact ale cumpărătorului de credite și ale administratorului de credite, precum și informații privind sumele datorate de debitor.

În România, odată cu adoptarea **OUG nr. 15/2024** privind administratorii de credite și cumpărătorii de credite, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative privind contractele de credit pentru consumatori, publicată în Monitorul Oficial nr. 188 din 7 martie 2024, executarea silită a debitorilor aflați în dificultate – ca procedeu juridic ce permite creditorilor să recurgă la măsuri coercitive pentru a-

și recupera creanța de la debitor, în cazul în care acesta nu își îndeplinește de bunăvoie obligațiile stabilite printr-un titlu executoriu (o hotărâre judecătorească, un contract de credit sau alt document legal care atestă datoria) – este amânată, creditorii (băncile) fiind obligați să aplice mai întâi anumite măsuri care vin în sprijinul clienților lor: renegocierea condițiilor împrumutului, recalcularea ratelor creditului, refinanțarea totală sau parțială a contractului de credit, chiar iertarea parțială de datorie și consolidarea datoriilor, sub condiția ca debitorii să-i informeze despre înrăutățirea situației lor financiare.

OUG nr. 15/2024, care transpune în legislația națională prevederile Directivei (UE) 2021/2.167, modifică, printre altele, **OUG nr. 50/2010** privind contractele de credit pentru consumatori. Principala modificare vizează clarificarea art. 30 din OUG 50/2010, prin introducerea a două noi alineate: "(6) În perioada derulării raporturilor contractuale, consumatorul informează banca în cazul în care situația sa financiară se modifică" și „(7) În situația prevăzută la alin. (6), creditorul este obligat să renegocieze condițiile și să recalculeze, cu acordul consumatorului, ratele în funcție de gradul de îndatorare al acestuia de la momentul informării".

De asemenea, OUG nr. 15/2024 introduce două noi articole în textul OUG nr. 50/2010, i.e.:

- **articolul 84**[1], potrivit căruia înainte de a modifica termenele și condițiile contractului de credit, creditorul este obligat să comunice consumatorului următoarele informații: **a)** o descriere clară a modificărilor propuse, precizând dacă debitorul trebuie să își dea consimțământul sau dacă modificările sunt introduse prin efectul legii; **b)** calendarul de punere în aplicare a modificărilor menționate la lit. a); **c)** mijloacele de care dispune consumatorul pentru a depune o reclamație cu privire la modificările menționate la

lit. a); **d)** termenul în care trebuie formulată o astfel de reclamație; **e)** denumirea și adresa autorității competente la care consumatorul poate depune reclamația.

- **articolul 84²**, potrivit căruia creditorii au obligația de a avea politici și proceduri adecvate pentru a aplica, dacă este cazul, o restructurare rezonabilă înainte de a demara procedura de executare silită, iar măsurile de restructurare trebuie să țină seama, printre alte elemente, de situația consumatorului și să ofere fie **a)** refinanțarea totală sau parțială a contractului de credit, fie **b)** modificarea termenelor și condițiilor existente ale unui contract de credit, prin (i) prelungirea duratei contractului de credit; (ii) modificarea tipului de contract de credit; (iii) amânarea plății tuturor sau a unei părți a ratelor de credit pentru o anumită perioadă; (iv) schimbarea ratei dobânzii; (v) oferirea unei perioade fără plăți; (vi) posibilitatea efectuării unor plăți parțiale; (vii) conversii monetare; (viii) iertarea parțială de datorie și consolidarea datoriilor.

În România, consumatorii care se consideră lezați se pot adresa Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorului, conform procedurii de soluționare a reclamațiilor descrise în anexa la OUG nr. 15/2024.